

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ	13
1.1 El coneixement científic de l'Albufera	13
1.2 Les dimensions del canvi ambiental secular a l'Albufera de València	18
1.2.1 L'increment d'entrades per escorrentia superficial	20
1.2.2 L'artificialització de la comunicació de l'estany amb la mar	21
1.2.3 La reducció del vas llacunar	25
1.3 El mètode de treball	26
1.3.1 L'estudi de l'evolució històrica del regadiu i el paisatge de l'Albufera	27
1.3.2 Fonts documentals sobre la gestió de l'ecosistema albuferenc	30
2. L'ALBUFERA DELS PESCADORS	33
2.1 L'ecosistema	33
2.2 Usos i aprofitaments	41
2.2.1 Sal, pastures, caça i recol·lecció de plantes	41
2.2.2 La pesca	44
2.3 Gestió hídrica de l'ecosistema	49
2.3.1 La regulació de la gola de l'Albufera	49
2.3.2 L'assortiment de l'estany: les séquies del Rei	55
2.4 El regadiu a les vores de l'Albufera	61
2.4.1 L'hidraulisme andalusí	61
2.4.2 La conquesta cristiana: consolidació i ampliació del regadiu	76
2.4.3 Sanejament i noves séquies a les acaballes de l'edat mitjana	80
3. DE L'AMOLLONAMENT DEL 1577 AL DEL 1761: CRISI, PROJECTISME i CANVI AMBIENTAL	97
3.1 Una ampliació desigual del regadiu	98
3.1.1 La Ribera Baixa	99
3.1.2 L'Horta de València	106
3.2 Crisi i projectisme a la gola de l'Albufera (1577-1761)	110
3.2.1 Els primers conflictes (1577-1607)	112
3.2.2 La parada fixa de Cristóbal Antonelli	116
3.2.3 Els projectes de restauració hidrològica de l'Albufera	121
3.2.4 La gestió hídrica de l'últim terç del segle XVII	133
3.2.5 El desguàs de l'Albufera del comte de Las Torres	139
4. RESTAURACIÓ PATRIMONIAL i EXPANSIÓ AGRÀRIA (1761-1798)	145
4.1 La reversió de l'Albufera al Reial Patrimoni	148
4.1.1 Els antecedents. Conflictes entorn a la gestió del comte de Las Torres	148
4.1.2 Reversió, amollonament i ordenances	150

4.2 L'expansió agrària	152
4.2.1 La segona secció de la séquia Reial del Xúquer	153
4.2.2 Reformes i ampliacions del regadiu de Sueca	159
4.2.3 La transformació de l'ermàs a l'Albufera	167
4.3 Els límits de l'expansió agrària: el problema del desguàs	171
4.3.1 La qüestió del desguàs abans de la reversió	173
4.3.2 Els treballs del jutge Carrasco i les ordenances	179
4.3.3 El fracàs de les actuacions de Carrasco. Conflictes entre terratinents i pescadors	184
5. REGADIU I DRENATGE (1798-1865)	205
5.1 El regadiu: ampliació i conflicte	206
5.1.1 La séquia Reial del Xúquer	208
5.1.2 Reformes i ampliacions del regadiu de Sueca i Cullera	220
5.1.3 Reformes als francs i marjals de l'Horta	224
5.2 La millora del desguàs com a estratègia transformadora	231
5.2.1 L'Albufera de Godoy	231
5.2.2 L'administració d'Antonio Vives: crisis i millores	235
5.2.3 La Junta de Desagüe de la Albufera	247
6. L'ALBUFERA DE BLASCO IBÁÑEZ (1865-1927)	257
6.1 Ampliació i reforma dels sistemes de reg	259
6.1.1 Els motors de vapor	263
6.1.2 Els enterraments	267
6.2 Cap a una regulació efectiva del desguàs	270
6.2.1 Les tempestes i els primers treballs	270
6.2.2 La gola del Perellonet	271
6.2.3 Obres de defensa a les goles	273
6.2.4 La nova gola de Pujol	275
6.3 Projectisme hidràulic a l'Albufera del XIX	276
6.3.1 Els canals de navegació	279
6.3.2 Els projectes de dessecament	283
6.4 La incorporació de l'Albufera a l'Ajuntament de València	291
6.4.1 Usurpacions i legitimació de terres sanejades	292
6.4.2 Un tombant cap al conservacionisme	294
6.4.3 La intervenció de l'Ajuntament de València	296
7. L'ALBUFERA DE VALÈNCIA: ARTEFACTE CULTURAL i SISTEMA NATURAL	303
7.1 La gestió secular del sistema albuferenc	303
7.2 L'impacte hídric de l'activitat antròpica	306
7.3 El paisatge	309
BIBLIOGRAFIA	313